

Ya Hu Ve Adem 23

– KENAN KOÇ · 22 Ocak 2017

7-) Hiçbir Şey Yoktan Var, Vardan Yok Olamaz: Var'dan Oluş

Allah daim, bâki, hep aynı kemâl üzeredir. Çünkü; Allah zamandan bağımsızdır. Dolayısıyla 'O'nda değişim yoktur. Fiil yoktur. Allah'ın filleri mana ve efal

âleminde açığa çıkar. Efal âlemindeki tüm fillerin gizil faili Allah'tır. Fiili oluşturacak kudret (enerji, güç) ve irade (fiilin oluşmasının takdiri, fiile verilen izin) Allahtan'dır. O nedenle hayır da şer de Allahtan'dır. Aksi de düşünülemez. Çünkü fiil demek zamana bağlı bir değişimin oluşması demektir. Esmâ âleminde yada Zat boyutunda değişme olmaz. Demek ki o âlemlerde Allah'ın indinde fiil, hareket, oluşum, hiçbir şey yoktur. Bunlar ancak mana ve efal âleminde vardır. Allah'ın indinden bir şey oluşacaksa, mana ve efal âleminde oluşur, orada varlık bulur. Ancak bu varlık buluş da geçici olarak varlık buluştur. O nedenle Mutlak varlık yani geçici olmayan, varlığında yokluk arazi bulunmayan tek varlık, gerçek varlık Allah'tır. Bunun dışında var olan her şey içinde yokluğunu yani değişimini de taşır. Değişimle yok olmaya gidişi bir nevi aynı anlamda kullanıyoruz. Çünkü, bir şeyin değişmesi demek, önceki halinin yok olması demektir. Yani varlık, yokluğu ile karışık olarak vardır.

Bunun nedeni Allah'ın yaratmasının Zat boyutunda değil mana ya da efal âleminde varlık bulmasıdır. Yaratılan varlığın Zat boyutunda varlık bulması demek Allah'ın, ikinci bir Allah yaratmış olması demektir. Bu da olamayacak çelişik bir durumdur (muhal hal). Çünkü sonradan yaratılan şey Allah olamaz. Allah'ta ebedilik ve ezililik olmak zorundadır. Ve o varlığın yarattığı her şey, zaman içre yaratılacaktır. Aksi düşünülemez. Öyleyse Allah, zatından hariç hiçbir varlık yaratamaz. Tüm varlıklar, Allah'ın zatından olmak zorundadır. Elbette ki hiçbir şey mutlak yokluktan var olamaz. Bizim yoktan var oldu dediğimiz alem, aslında vardan var olmuştur. Yani Allah'ın Zat'ında ve Zat'ından olan şeylerdir. Buna Allah'ın sıfatları bahsinde değineceğiz.

Hemen belirtelim ki; yukarıda ki düşünceyi kabul etmemiz, yani Allah için 'yaratamaz' terimini kullanmamız, Allah'ın kudret sıfatına bir sınırlama getiriyoruz demek değildir. Ama şu da bir gerçektir ki Allah'ın yaratamayacağı şey, ikinci bir Allah'tır. Çünkü bu olamayacak çelişik bir durumdur (muhaldir). İşte bu nedenle de yarattığı her şey geçicidir. Mana ya da ef'al âlemin de oluşmak durumundadır. Aksi durum ezelden ebede olacak olan ikinci bir varlığın kabulüdür. Gerçi Allah, yarattıklarını kendi dilemesiyle, kendindeki vasıflarla kaim yani sürekli ayakta, sürekli var tutar. Ancak bu, bunların ezelden ebede olduğunu göstermez. Bu sürekli oluş bahsine, ilerde de değinilecektir. Benzer şekilde bazı tasavvuf ekollerinde şu anektot vardır: Allah her şeyi görür ama göremediği bir şey vardır o nedir?denir. Cevap rüyadır, çünkü Allah'ı uyku tutmaz.¹¹ Burada da görüldüğü gibi Allah'ın yapamadığı bir şey O'nun kudret sıfatına eksiklik getirmez. Ancak şu şartla ki o şeyi yaptığını düşünmek O'nun başka vasıflarına eksiklik getirmez. Rüya görmeyi yapabildiğini düşünmek 'O'nun "O'nu uyku

tutmaz" vafına, 2. bir Allah yaratabileceğini düşünmek; 'O'nun tek olma vafına eksiklik getirir, bu nedenle muhaldir. Zaten rüya görmek ya da 2. bir Allah'ı yaratmak düşünceleri insanca bakış açısından doğan, bize göre olan ya da olabilirliği düşünülebilen eksik düşüncelerdir. Bu türden birçok yaklaşım yapılabilir: Örneğin Allah, kendisini yok edemez.

Çünkü O, ölmek şanından olmayan daima hayat sahibi olandır (El Furkan 58).

Bu nedenle değil midir ki intihar en büyük günahdır. Çünkü Allah'ın dahi zatı için gerçekleştiremediği bir şeyi, kul zatı için gerçekleştirmeye çalışmış demektir. Başka bir örnek olarak denebilir ki Allah kendisinde cehiliyeti oluşturamaz çünkü Alim'dir. Kendisinde acziyet oluşturamaz çünkü Kudret sahibidir; v.b. Bu bakış açımızdan hareketle Allah'ın dilemesinin ve hayırla şerrin Allah'tan oluşunun da açıklamaları yapılabilir. Buna, özel olarak hayır ve şerri işleyeceğimiz ilerdeki bir bahsimizde değineceğiz.

Şimdi başlığımızı açıklamaya geçebiliriz: Madem hiçbir şey yoktan var olamazsa, bu mevcudat hep var mıydı? Eğer hep vardıysa, mevcudat ezelden beri vardır demektir. Bu da ebede kadar olacağını gösterir ki bu durumda mevcudat Allah olur. Eğer mevcudat yoktu da sonra var oldu ya da var edildi ise bu durumda hiçbir şey yoktan var olamaz diyemeyiz. İşin aslı şudur ki, yukarda da yeri gelip belirttik, mevcudat vardan var olmuştur. Yani yoktan var olmuş değildir. Bu durumda hiçbir şey yoktan var olamaz hükmü, zincirin son halkasında, mevcudatı var kılan varlık için düşünülmesi gereken bir gerçektir. Yani Allah yoktan var olamaz demektir. Zaten biz de Allah'ın ezelden beri var olduğunu söyleyerek bunu teyit etmiş oluyoruz. Allah'ın yoktan var olduğunu düşünmek, mutlak hiçlikten bir varlığın var olduğunu düşünmek demektir ki mutlak hiçlik, tanımı gereği hiçbir varlığa varlık hakkı tanımaz. Bu durumda en azından mevcudata bile bakmamız, yokluğun, daha doğrusu mutlak hiçliğin hiçbir zaman olmadığı ve bu da hiçbir zaman olamayacağını göstergesidir. Aksi takdirde hiçbir şeyin hiçbir şekilde olmaması gerekirdi. Öyleyse en küçük bir zerrenin bile olmuş olması, yokluğun hiç olmadığını, yokluğun hiç olmaması da yokluğun hiç olamayacağını gösterir. Neden yokluğun hiç olmamış olması, onun gelecek bir anda da hiç olamayacağını gösterebilir? Bunu da başlık cümlemizin ikinci kısmıyla açıklayalım.

Diyoruz ki hiçbir şey varken yok olamaz. Öyleyse mevcudat hiçbir zaman yok olmayacak mı? Her şeyin formu değişse bile varlığı daim mi kalacak yani ebediyen mi var olacak? Oysa ebediyen var olmak, zaman ötesi bir kavram olup, ezelden beri de var olmayı gerektirir. Bu durumda mevcudat yine ezelden ebede vardır demek olur ki bu da yukarda bahsettiğimiz gibi mevcudat Allah'tır demektir. Aksi hal ise, mevcudatın yok olabileceğini düşünmek olup, hiçbir şey varken yok olamaz hükmümüzle çatışır. Oysaki mevcudatın varlığının dayandığı varlığın, zincirin son halkasının yok olamayacağını düşünmek, hiç bir şey varken yok olamaz hükmünün doğruluğunu ve mevcudatın gerçek anlamda varlığı olmadığı için yokluğunun da düşünülmesinin bu hükmü geçersiz kılmak olmadığını gösterir. Öyleyse Allah vardır ve yok olamaz demektir. Var olan hiçbir şey yok olamaz demek! Zaten biz de Allah'ın ezelden ebede varlığını kabul etmekle O'nun hiçbir zaman yok olamayacağını teyit etmiş

oluruz. Mutlak hiçlik, varlığın hiçbir an var olamayacağı demek olup, varlığın şu anda var olması, mutlak hiçliğin geçersizliğini göstermektedir. Mutlak hiçlik geçersiz bir düşünceyse, geçmişte hiçbir anda ve gelecekte hiçbir anda gerçek anlamda yokluk yoktur demektir. Öyleyse yokluğun hiç olmamış olması onun hiç olamayacağını da ispatdır.

Özetle, hiçbir şey yokluktan var olamaz değişimimizde hiçbir şey Allah'ın vücudu demektir diyoruz. Şimdi bu tanımdan ve başlığımızdan hareketle tekrar diyebiliriz ki

Allah 2. bir Allah yaratamaz. Çünkü hiçbir şey yani Allah yoktan var olamaz. Evvelinde yokluk düşünülemez. Ve yine bu başlıktan hareketle tekrar diyebiliriz ki hiçbir şey varken yok olamaz. Allah var iken yok olamaz, kendini yok edemez. Ve dahi Allah'ın var kıldığı her şey yok hükmünde var olmak zorundadır. Allah, mutlak hiçliği de yaratabilir değildir. Çünkü bu zatının yokluğunu da gerekli kılacağından, muhaldir.